

BÖLÜM 1

Kadın Sağlığının Önemi

Ayça BALMUMCU¹

*“Bir toplumun uygarlık düzeyini öğrenmek isterseniz
o toplumdaki kadının durumuna bakınız.”*

John Stuart Mill

GİRİŞ

Kadın sağlığı konusu genellikle fizyolojik yönüyle ele alınsa da aslında bu konu çok daha geniş bir alanı (ideolojik, siyasi, sosyoloji, psikoloji) kapsamaktadır. Kadın sağlığı kadının sadece fizyolojisinden değil, yaşadığı toplumdan, sosyo-ekonomik koşullarından, çalışma şartlarından, aile ve sosyal ilişkilerinden de etkilenmektedir. Kadın sağlığı sadece bireysel olarak değil tüm toplum sağlığını ilgilendiren önemli bir konudur (1). Bir toplumdaki kadınların durumu o toplumun uygarlaşma ve insanileşme ölçüsü olarak kabul edilebilir (2). Kadınlar insan toplumunun ayrılmaz önemli parçalarından birisidir. Bu kadar önemli ve tartışılmaz bir konuma sahip olmasına rağmen, kadınların rolü binlerce yıldır erkekler tarafından tanımlanmıştır. Bu durum kadından beklenen roller, mesuliyetler ve haklar yönünden kadınların dezavantajlı durumda olmasına, toplum yaşamında geri plana atılmalarına neden olmuştur. Bütün bunların sonucunda kadının fizyolojik, sosyolojik ve psikolojik sağlığı özellikle de üreme sağlığı önemli derecede etkilenmiştir (3).

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Söke Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, ayca.balmumcu@adu.edu.tr

konuya daha geniş bir çerçeveden bakılmasının gerekliliğini göstermektedir. Aynı zamanda kadın sağlığı ile ilgili girişimlerde önceliğin kadının kendi sağlığının sorumluluğunun alabilmesinin sağlanması, bu konuda farkındalığının artırılması, kadınların ülkemizde uygulanan kadın sağlığı ile ilgili girişimlerden haberdar olması ve bu hizmeti talep ederek bundan faydalanması kadın sağlığına yönelik hedeflerin gerçekleşmesinin önemli koşullarından birisidir (26).

KAYNAKLAR

1. Özbaş, S., Özkan, S. Kadın sağlığını geliştirmede medyanın kullanımı ve etkisi. *TAF Preventive Medicine Bulletin*, 2010; 9(5):541-546.
2. Geçit, B. John Stuart Mill'de kadının toplumsal konumu. *Beytulhikme An International Journal of Philosophy*, 2013; 3(2):105-127.
3. Taşkın, L. (2011). Kadın Sağlığına Giriş. Doğum ve Kadın Sağlığı Hemşireliği X. Baskı, Sistem Ofset Matbaacılık, Ankara.
4. Mitchell, J. (1998). Kadın ve Eşitlik (çev. F. Berktaş). İstanbul: Pencere Yayınları.
5. Beji Kızılkaya, N., Meran Partovi, H.E. (2015). Kadın Sağlığına Genel Bakış. Nezihe Kızılkaya Beji (Ed.), *Hemşire ve Ebelere Yönelik Kadın Sağlığı ve Hastalıkları* içinde (s. 5-41). İstanbul: Nobel Tıp Kitabevleri.
6. Yanıkerem, E. (2015). Kadın ve Sağlık Bakım Sistemi, Politikalar, Yasalar. Ahsen Şirin, Oya Kavlak (Eds.), *Kadın Sağlığı* içinde (s. 3-20). İstanbul: Nobel Tıp Kitabevleri.
7. Elmas, G. Türkiye'de Kadın Sağlığına Yönelik Politikalar. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bahçeşehir Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Sağlık Yönetimi, İstanbul, 2019.
8. Langer, A., Meleis, A., Knaul, F. M., et al. Women and health: the key for sustainable development. *The Lancet*, 2015; 386(9999):1165-1210.
9. Dünya Sağlık Örgütü (2005). *Dünya Sağlık Raporu 2005. Her Anneyi ve Çocuğu Sayın.* (19.08.2022 tarihinde <https://www.who.int/publications/i/item/9241562900> adresinden ulaşılmıştır.)
10. Sünbül, A., Hazar, H. U. Kadın Sağlığını Etkileyen Faktörler: Kocagür Örneği. *Kadın Sağlığı Hemşireliği Dergisi*, 2020; 6(2):58-70.
11. Aygar, H., Metintaş, S. Bir kalkınma göstergesi olarak anne ölümleri. *ESTÜDAM Halk Sağlığı Dergisi*, 2018; 3(3):63-70.
12. Kurt, G., Özcan, C., Akın, A. Dünyada ve Türkiye'de kadın, anne ve çocuk sağlığının güncel durumu. *Sağlık ve Toplum*, 2022; 32(1): 3-13.
13. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) (2020). TÜİK Sürdürülebilir kalkınma göstergeleri 2010-2018. (19.08.2022 tarihinde <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Dunya-Nufus-Gunu-2020-33707> adresinden ulaşılmıştır.)
14. Toker, S., Çıtak, G. Türkiye'de üreme çağındaki kadınların güncel sağlık göstergeleri. *TOĞÜ Sağlık Bilimleri Dergisi*, 2021; 1(2):72-84.
15. Taşkın L. (2012). Yüksek Riskli Gebelik ve Doğum, Palme Yayıncılık, Ankara.
16. Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması (TNSA) 2018. (19.08.2022 tarihinde <https://l24.im/ydY-4Ge6> adresinden ulaşılmıştır.)

17. Beji, N. K., Kaya, G., Savaşer, S. Ülkemizde kadın sağlığının öncelikli sorunları. *Ordu Üniversitesi Hemşirelik Çalışmaları Dergisi*, 2021; 4(1): 105-112.
18. Şimşek, A. Ç., Çakmak, D. Ülkemizde yürürlükte olan kadın sağlığını koruma politikaları mevzuatı. *Jinekoloji-Obstetrik ve Neonatoloji Tıp Dergisi*, 2019; 16(1):45-50.
19. T.C. Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü Kadın ve Üreme Sağlığı Dairesi Başkanlığı (2018). *Doğum sonu bakım yönetim rehberi*. (22.08.2022 tarihinde <https://khgmsaglikhizmetleridb.saglik.gov.tr/.pdf> adresinden ulaşılmıştır.)
20. Koyun, A., Taşkın, L., Terzioğlu, F. Yaşam dönemlerine göre kadın sağlığı ve ruhsal işlevler: Hemşirelik yaklaşımlarının değerlendirilmesi. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 2011; 3(1):67-99.
21. T.C. Sağlık Bakanlığı 2021 Yılı Faaliyet Raporu (2022). (02.09.2022 tarihinde <https://sgb.saglik.gov.tr/TR-87502/tc-saglik-bakanligi-2021-yili-faaliyet-raporu-yayinlanmistir.html> adresinden ulaşılmıştır.)
22. Türkiye İstatistik Kurumu (TUİK) (2022). (02.09.2022 tarihinde <https://data.tuik.gov.tr/Bulden/Index?p=Istatistiklerle-Genclik-202145634> adresinden ulaşılmıştır.)
23. Bayram Değer, V., Balcı, E. Adolesan dönemde üreme sağlığı, cinsellik ve cinsel eğitimin önemi. *Turkish Studies (Elektronik)*, 2018; 13(4):1423-1448.
24. Öztürk, H., Okçay, H. İstenmeyen gebelikler ve istemli düşükler. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 2003; 5(2):1-7.
25. Çelik, H., Özel, Ş., Üstün, Y. Adolesanlarda cinsel sağlık ve üreme sağlığı. *Jinekoloji-Obstetrik ve Neonatoloji Tıp Dergisi*, 2018; 15(4):184 - 188.
26. Akın, A., Esin, Ç., Çelik, K. Kadının Sağlık Hakkı ve Dünya Sağlık Örgütü'nün Avrupada Kadın Sağlığının İyileştirilmesine Yönelik Stratejik Eylem Planı, 2006. (10.09.2022 tarihinde <https://lk.tc/8CIA8> adresinden ulaşılmıştır.)